

Informationsfolder

MARIAKYRKAN I SIGTUNA

Mariakyrkan är Sigtunas äldsta byggnad. Den rymmer minnen och skatter från 750 år i Sigtunas och dess församlingsbors historia. Den binder samman köpmanna- och klosterstaden från tidig medeltid med dagens Sigtuna och dess världsvida kontakter.

På 1230-talet började munkar tillhörande dominikanerorden bygga det som nu är Mariakyrkans kor samt ett kloster, som låg söder om kyrkan. Man brukar sätta den 15 augusti (Jungfru Marie Himmelsfärdsdag) 1247/48 som kyrkans invigningsdag. I mitten av 1250-talet var även långhuset färdigt. I det dåvarande Sverige var det första gången som man använde tekniken att fonna och bränna tegel. Koret har romanska drag, medan långhuset visar en begynnande gotik, kallad mälardalsgotik.

I slutet av 1200-talet bekostade kung Magnus Ladulås valvslagning i kyrkans långhus och ett koppartak. I stort sett har kyrkan när det gäller väggar, pelare och tak behållit samma utseende som den en gång fick för drygt 700 år sedan.

I och med reformationen 1530 befallde kung Gustaf Vasa att klostret skulle rivas och att Mariakyrkan skulle vara Sigtunas församlingskyrka. De övriga kyrkorna i staden kom därmed att gradvis läggas i ruiner.

Den senaste restaureringen som gjordes i etapper åren 1966–1971 innebar att man i den medeltida kyrkan fick ett gudstjänstrum som svarar mot de krav som en mer rörlig, församlingsinriktad gudstjänst ställer på ett kyrkorum.

Koret

- A** **Det stora altarskåpets** äldsta figurer är från 1300-talet. Dessa kompletterades och skåpet fick sin nuvarande utformning i mitten av 1400-talet. Från vänster ser vi aposteln Jakob, Ursula, aposteln Petrus, bebådelsen med Maria och ängeln Gabriel, Maria som himladrottning krönt av Herren Kristus, Marias möte med Elisabet, aposteln Johannes, aposteln Paulus och Johannes döparen. Altarskåpet är tillverkat i Sverige.
- B** **Väggmålningen** till vänster är ett gravminne över två ärkebiskopar. Den är från 1300-talet.
- C** **Den stora gravstenen** och vapensköldarna på väggen är gravminnen över Christer Gabrielson Oxenstierna och hans hustru Beata Carlsdotter. De är från 1600-talets början.
- D** **Dopfunten** är äldre än Mariakyrkan och har troligen stått i någon av de kyrkor som nu är ruiner. Den orm som slingrar på dopfontens fot är symbol för det onda sammanhang, som dopet räddar oss ur.
- E** **Skulpturerna.** På kyrkans södra vägg (till höger) ser vi en bild av den helige Dominikus, klosterordens grundare. Den är gjord på 1420-talet.
- F** På den norra väggen finns en bild av den lidande Kristus, som också troligen kommer från samma tid.
- G** **Predikstolen** från 1647 visar Jesus som världens frälsare, omgiven av de fyra evangelisterna samt aposteln Paulus.
- H** **Triumfkrucifixet** i valvbågen är ett svenskt arbete, Kristusbilden är från slutet av 1400-talet eller början av 1500-talet.

Norra sidoskeppet

- J** **Väggmålningen** från 1400-talet visar en korsfästelsescen. Från vänster ser vi Dominikus, den korsfäste med Johannes till vänster och Maria till höger, ett okänt helgon och Franciskus.
- K** **Altarskåpet** är tillverkat i Sverige – kanske i Sigtuna – på 1400-talet. I vänstra dörren ser vi Erik den helige, Barbara med tornet och aposteln Petrus. I mitten Maria från Magdala, en korsfästelsescen med Maria till vänster och Johannes till höger samt Olov den helige. I högra dörren finns aposteln Paulus, Katarina av Alexandria och aposteln Jakob.
- L** **Glasfönstret** är utfört av Sven Bertil Svensson och kom till kyrkan 1983. I fönstrets övre del finns bilder, som symboliserar Treenigheten. Den stora Mariabilden i mitten visar Maria så som hon skildras i Uppenbarelseboken. Hon står på månskäran och omges av en strålgans. Som en ram kring denna bild ser vi scener ur Marias historia (bebådelsen, Maria och Elisabet, Jesu födelse, Kungarnas tillbedjan, Jesus frambäres i templet, flykten till Egypten, den 12-åriga Jesus i templet, bröllopet i Kana och Marias död.

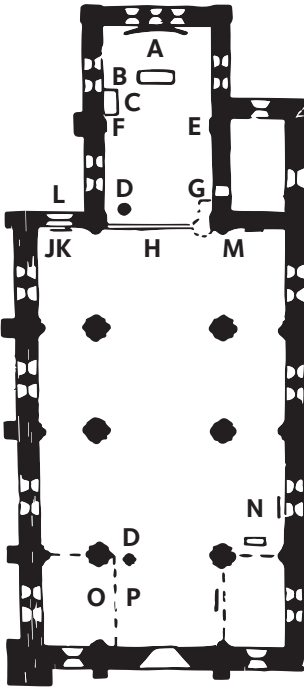
Södra sidoskeppet

- M** **Kororgeln** är byggd av Åkerman och Lund i Knivsta. Bakom orgeln finns en stor gravsten, den så kallade Rickebystenen från 1300-talet.
- N** På den södra väggen finns gravminnen och i en monter träskulpturer från medeltiden.

Kyrkans västra del (vid entrén)

- O** **Orgelfasaden** härrör från en 1700-talsorgel. medan den nuvarande orgeln har byggts av **Grönlunds i Gammelstad år 2000.**
- P** I taket ovanför orgeln finns en målning från 1400-talet. Den kallas Nådistolen och visar Gud Fader tronande på regnbågen. I sina händer bär han Jesus på korset. Ovanför Jesu huvud ser vi den Helige Ande i gestalt av en duva.

Mariakyrkan Sigtuna

- A **Altarskåp** 1300–1400-talet
- B **Gravnisch**, målning 1300-talet
- C Christer Gabrielsson Oxenstiemas **gravsten** 1592
- D **Dopfunt**, tidig medeltid
- E **Dominikusbild** 1420-talet
- F **Den lidande Kristus** 1400-talet
- G **Predikstol** 1647
- H **Triumfkrucifix** omkr 1500
- J **Väggmålning** 1300-talet
- K **Altarkåp** fr 1400-talet
- L **Mariafönster** fr 1983
- M **Kororgel**
- N **Träskulpturer** fr medeltiden
- O **Orgel**
- P **Takmålning** fr 1400-talet

En bön

Jesus, du som är densamme i går, idag och i all evighet. Vi tackar dig för alla dem som före oss i bön, i ord och sakrament har tagit emot dig. Vi tackar för alla dem som här har tjänat ditt evangelium. Kom oss nära och visa oss din vilja för den dag som nu är, och för oss till sist till din himmelska glädje. Amen.